

سُورَةُ الْمُجَادِلَةِ
Suuraa Mujaadila' aa

*dura dursoo suuran tun suura mujaadal-
a'aati je'anti .

قبل كل شيء هذه هي سورة المجادلة

*isiin suuraa madiina'aati.

وهي سورة مدنية

*Aayaanni isi'ii diiddamii lama(22) .

وآياتها (٢٢)

*Lakkooyisi isi'ii shantamii saddeti (58) .

وترتيبها (٥٨)

*isiin eega suuraa (munaafiquunatii)
buute

نزلت بعد سورة المنافقون

*jalqabni dubbii'ii maqaa Rabbii rahgmata
qabuutii.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*yaa ergamaa kiyya , Rabbiin jecha jaartii
dubbii sitti deddeebiftuu tan dubbii jaarsa
isiii Rabbitti (khawlaa) intala sakglaba'atti

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا

وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ

jaarsi isi'ii kan isiin himatu (awsii ilma sgaamiti) qissaan isaanii tan aayanni tun buutef, intala tana jaarsi isi'ii kun gaaf tokko , koottu ni rafnaa je'een, duuba itti dhufuu didde.waan qoosha daaku'utti jirtuuf,hoggaa san aaree wanni je'een : amma eegu, ati akka dudda haadha tiyyaatii, sitti hin ida'amu, je'een. Aadaa isaanitti jaarsi yoo jaartii isaatin, ati akka dudda, yookaa garaa ida'amuu hin qabu ,akka haadha taatee . Duuba jaartin sun inni akkas jennaanin nabi Muhammaditii dhayxee , yaa ergamaa Rabbii jaarsi kiyya, ati akka dudda haadhaa tiyyaati naan je'e eega bara dheeraa wajji teenye eega lafeen tiya laaftee.Kanin garaa kiyya isaa ken nee isa biratti dulloome ,hangan dhala dhiisu takkattii, malli maali? Yaa ergamaa Rabbii jetteen, jennaanin nabi Muhammad wanni is'iin je'e; isarratti haraamoytee, biraa demi je'een ,jennaan jaartin sun.wanni jette; yaa ergamaa Rabbii joollee xixiqqoodhan qabaafii ,yoo adda baanee, gara kiyya gorte , joollen tun narraa beeloytii, yoo gara isaa gorte narraa godda'amtii, an jaarsa kiyya akkaanin jaaladha inninis akkaan na jaalataa rakkoo teenya tana Rabbumattin 01 kennadhee nu jiddu'utti laali jetteen, jennaanin homaa irratti haraamoyte je'aniin , ammas dubbuma san itti deebiftee akki jetteen bar jaarsi kiyya , ati akka dudda haadha tiyyaati, naan je'e malee aan hiikha'aa hin dubbanee , an isan jaaladhaa inninis na jaalataa, yoo addaan bane joollen narraa godda'amtii jetteen jennaanin nabi Muhammad, dubbuma duraa san je'eenii, am mas wanni isi'iin je'e Rabbiin dubbii tee keessatti waanin siin je'e malee waan biraa narrattin buufne je'e. hoggaa san yaa Rabbi nabii keetirratti qur'aana buusii akkan hin hiikkamin ibsii rakkoo jalaa na baasi jettee Rabbii isi'itti

booche. Hoggaa san Rabbiin qur'aana buusee heera nama jaartii ifiitin ati akka haada tiyyaati sittin ida'amu je'ee khakhatee addeesse. Hoggaa san nabi Muhammad jaarsa isi'ii yaamee, jaartin tee hin hiikkamnee , haa tayuu yakka qabdaa baasi je'een jennaanin maali je'een, jennaanin gabra bilisoomsuu dandeesaa? Je'een, hin dandayu je'een, jennaanin soomanuu dandeesaa? Je'een, lakkii je'een, jennaanin hayyaa nama jahaatama nyaachisi je'een, jennaanin to lee nan nyaachisaa yaa ergaa Rabbi na gargaari je'een , akkasitti nabbiin nageenyi isaanirratti haa jiraatuu gagaaree, nyaachisee, jaartii ifitti ida'ame , takkaayuu deebi'e.

*Rabbi nabi Muhammadiin akki je'e: Rabbiin haasawa siifii jaartii san jiddu'utti argame, ni dhagaya, ni arga.

وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا

1} *Rabbiin kan dhagayu, kan arguu, kan nama isatti iyyate dhaqabu tanaaf jaartii san dhaqqabee heera dubbii isi'ii buuse.

إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

* jarri isinirraa beera isaanii akka haadha isaanitti ifirratti haraameysan isaan akka haadha teenyatii ittin dhiyaannu ja'anii.

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ

*Berri akkas je'aniin sun, jecha saniin, haadha isaanii hin taatu, isaanirratti hin haraamoytu.

مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ

*Haati isaanii tan isaanirratti haraamii, isii isaan dhalte malee, tan biraatii miti.

إِنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِلَّا اللَّاتِي وَلَدْنَهُمْ

*Haa tayuu isaan beera isaanitiin akkas je'an sun waan shari'aadhafii ayliin diddu je'an.

وَأَنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مَنَّكَرًا مِنَ الْقَوْلِ

*Ammallee kijiba je'an, haqarraa maqanii

وَزُورًا

2} *Rabbiin kan dhiifama namaa godhu, kan namaa araaramu.

وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ

*Duuba warri beera isaanitiin haadha teenyati je'ee,

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ

*Duuba beera sanitti deebian, itti deebi`-

ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا

uun isii akkas je'aniin san,hiikuu dhabanii, yaroo {si hiikhe} isi'iin je'uu dhaqqaban takka , si hiikhe je'uun dhabe, isii ifirratti haraameysu'urraa deebi'e, je'amaa yakka qaba.

*Gabra bilisoomsu'uutu irratti jira .

فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ

*Odoo walitti hin ida'amne, takkaa wajjii hin rafne.

مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا

*Akkasitti isin yakuun kun ,waan gorfa-
mtanii, waan hamtuu je'urraa dhooww-
amtaniini,
3} *Rabbiin waan isin dhalaydan hunda
keessa beekha

ذٰلِكُمْ تُوَعِّظُونَ بِهٖۙ

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

*Namni gabra bilisoomsu dhabe,

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ

*Baatii lama,walfaana oofee ,soomanuu,
kan yoo guyyaa tokko fure jalqabuun isa-
rratti j iru,

فَصِيَامٌ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ

*Odoo wal hin tuyn'e soomana.

مِنْ قَبْلِ اَنْ يَتَمَآسَاۙ

*Namni baatii lamaan, wal faana oofee,
soomanuu dadhabe,

فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ

*Miskiin,yookaa deegaa jihaatama haa

فَاِطْعَامٌ سِتِّينَ مِسْكِيۙنًاۙ

nyaachisuu tokkoo isaanitiif, kabala lama lama kabala. Nabi Muhammadiin
nageenyi isaanirratti haa jiraatuu, nyaata kana nyaachisuun takkaa kennuun,
odoo walitti hin ida'amne dura.

*Kaffaaraa, yooka isinii laaffisuun,

ذٰلِكَ

*Akka Rabbiifii ergamaa isatti aman-
taniifi.

لِتُؤْمِنُوۙا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖۙ

*Wanni dubbannee dabarsine sun heera
Rabbiiti kan waan biraa dhiisanii, isa qab-
atuun dirqamaa,

وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ

4} *Warra heera Rabbi diduuf, azaaba
isa-an laalessuutu jira.,

وَاللّٰكْفِرِيۙنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤﴾

*Warri Rabbiifii ergamaa isaa khilaafu,
takkaa dubbii Rabbiitifii rasuula isaa dha-
gayuu didu.

اِنَّ الَّذِيۙنَ يُحٰدِثُوۙنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۙ

*Isaan xiqqaatan badan, ni xiqqaatan ,

كُتِبُوۙا

* Akka warri isaan duraa, kan argamoota
Rabbi dhugo'oomsuu dide xiqqaatetti.

كَمَا كَتَبَ الَّذِيۙنَ مِنْ قَبْلِهِمْۙ

*kanuma mu'jizaa mul'attuu, ergaoota
keenya dhugo'oomsitu buufne.

وَقَدْ اَنْزَلْنَاۙ اٰيٰتٍ يَّبِيۙنٰتٍ

5} *Warra Rabbiifii ergamaa isaa morom-
uuf azaaba isaan xiqqeessutu jira

وَاللّٰكْفِرِيۙنَ عَذَابٌ مُّهِۙنٌ ﴿٥﴾

*Guyyaa qiyaama`aa kan rabbiin hunda

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيۙعًا

isaanii qabri`ii kaasu takkaa baasee

*Waan isaan addunya`arratti dalagan itti odeessu , dubbadhu

فَيَنْتَهُمُ بِمَا عَمِلُوا

*Waan isaan dalagan hunda rabbiin hisaabeti , yookaa lakkaayeti ol kiaayee waa takka irraa hin dhiifne isaantu dagate malee Rabbiin hin daganne.

أَحْصَاهُ اللَّهُ وَسُوهُ

6} *Rabbiin waa hunda ni arga, quba qaba.

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

*Si hin beynee?

أَلَمْ تَرَ

*Akka Rabbiin waan sami'iifii dachii keessa jim hunda beeku, kan waa takka irraa hin dhukanne.

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

*Maqoon nama sadiyirraa yoo argamte,

مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَىٰ ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ

yoo namni sadii wal gayee dhoysa'aan hasaasanii wajji haasawan afreessan isaanii kan Rabbi tayu malee hin taane yookaa hin tayu Rabbiin isaan argaa, isaan dhagayaa beekkomsa isaatin isaanin wajji jiraa, waa takka wanni isaan je'an, kan isarraa dhokatu hin jiru.

*Yoo namni shan maqoo bayee haasaye kan jaheessa'aa Rabbi tayu malee hin argamu.

وَلَا خَمْسَةَ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ

*Yoo namni lakkooyisi isaanii sanii gadii.

وَلَا أَدْنَىٰ مِنْ ذَلِكَ

*Takkaa namni sanirraa heddu'uu maqoo bayee, suuta haasayes.

وَلَا أَكْثَرَ

*Kan Raboin isaaniin wajji jim malee hin tayan .

إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ

*Bakkuma jiraatanuu haa jiraatanii Rabbiin beekkomsa isaatin argaa, dhageytii dandeytii isaatin isaanin wajji jiraa waa takka isarraa hin dhokatu, quba qaba

أَيْنَ مَا كَانُوا

*Duuba guyyaa qiyaama'aa, waa isaan dalagan hunda isaanitti odeessa, irraa isaan gaafatu'uu jecha.

ثُمَّ يَنْتَهُمُ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

7} *Rabbiin kan waa hunda beekhu.

إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

*Si warra magoo bayu'urraa dhoowwame

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَهَوْنَا عَنِ النَّجْوَىٰ

hin agarree isaan yahuuda'aafii munaafiqootaa, kanneen hoggaa orma islaamatiin wajji jiran, biraa ka'anii, maqoo bayan, orma islaamaa ijaan lallaa-

la'aa suuta, waan islaama miidhu haasawan, duuba ormi islaamaa nabitti himnaan, maqoo akkasii bayu'urraa, yahuuda'aafii munaafiqa dhoowwe, duuba tole ja'anii

*Eegasii, maqoo irraa dhoowwamanitti deebi'an.

ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا هُمْ عَنْهُ

*Waan diliin keessa jirtuufii, waan nama-ttin roorrisuun keessa jirtu haasayu'uu jecha, maqoo bayan.

وَيَنْتَجِبُونَ بِالْإِسْمِ وَالْعُدْوَانِ

*Ammallee karaa nabi itti khilaafan takkaa karaa dubbii isaa itti didan, mala dha-watu'uuf maqoo bayan.

وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ

*Ormi yahuuda'aa sun, hogaa sitti dhufan,

وَإِذَا جَاءُوكَ

*Sirratti salaamatan, nagaya si gaafata,

حَيَّوْكَ

*Waan Rabbiin sirratti hin salaamma-

بِمَا لَمْ يَحِمْكَ بِهِ اللَّهُ

tiniin wanni isaan hogaa nabi muhammaditti dhufanii isarratti salaamatan je'an {assaamu aleyka} bakka {assalaamu alaykum} je'an. {assaamu kgalaykum} jechuun: isaanii duuti sirratti haajiraattu jechu'u, nabi Muhammadis, nageenyi isaanirratti haa jiraatuu, irratti beekaa hogaa salaamtaa deebisuuf {kgalaykum} je'aan, duuti isinirratti haa jiraattu, jechu'uu, akkanatti waan Rabbiin karaa godhe, kan nabiin jiraachise, sun {assalaamu kgalaykum} jechu'uu; dhiisanii jecha biraa, kan arrabaa nabiin je'an.

*Wanni isaan ifiin je'an, takkaa waliin je'an, .

وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ

*Yoo nabiyyii taye, waan nuti isaan jennu

لَوْلَا يَعِدُ بِنَا اللَّهِ بِمَا نَقُولُ

kanaa je'ee, maalif Rabbiin, nun qixaan'e? Muhammad odoo nabiyyii tayee, silaa azaabatu, Rabbirraa nutti bu'a je'an, akka Rabbiin obsa qabu, hin beekanii, duuba Rabbiin isaanirratti deebisee, akki je'e;

*Rabbiin isaan qixaaxu'uuf, guyyaa qiya-ama'aa ibidda jahannam seenun isaanii ni gayaa, maal azaabaa biraa barbaadan,

حَسَبَهُمْ جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا

8} *Yaa hammeenya bakka isaan aakhir-a'atti qubatu'uu jiraatanii? Sun ibidda keessa qubatanii gubatu'uu.

فَيْئَسَ الْمُصِيرُ

*Yaa warra Rabbiifii rasuulatti amane.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا

*Yoo maqoo baatanii haasoytan.

إِذَا تَنْجَبْتُمْ

*Dilii, yookaa cubbuu haasayu'uuf maqoo hin bayinaa,

فَلَا تَنْجُوا بِالْآثِمِ

*Namatti roorrisuudhaa, mala dhawu'uuf, maqoo hin bayinaa.

وَالْعَادُونَ

*Nabitti dilaayu'uuf maqoo hin bayinaa.

وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ

*Yoo kan maqoo baatan taatan waan tolii keessa jiru waan sodaan Rabbii keesa jirtu. Haasayu'uuf maqoo bayaa, akka yahuuda'aa hin tayinaa.

وَسَنْجُوا بِاللَّيِّ وَالنَّفَّاثِ

*Rabbi sodaadha, waan inni dalagaa je'e dalaga'aa, waan kaan dhiisaa.

وَاتَّقُوا اللَّهَ

9} *Rabbii duutanii gara isaa deebi'uudhaa jiraattan sodaadha, kan gaafas namuu dalagaa isarratti jazaa mudatu, khayrii taatuu, sharrii taatuu

الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾

*Haasawa bada'aaf maqoo bayuun da-

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ

lagaa shayxaanati isaatu namatti bareechee, itti nama kaasu, isa kan yahuu-da'aafii munaafiqa, maqoo baddu'utti kaasu, isa kan wal hamatu'uu jecha maqoo bayu 'utti nama kaasu.

*Orma mu'mina qalbii caphsuuu jecha ,

لِيَحْزَبَ الَّذِينَ ءَامَنُوا

maalif? Namni mu'minaa kan biraa ka'anii maqoo bayan, jarri kun maal nutti mala dhawan je'ee yaaddayuu hin oolu, tanaaf jecha nabi Muhammad nageenyi isarratti haa jiraatuu, namni sadii yoo wajji jiraate, namni lama biraa ka'ee, maqoo bayu'urraa dhoowwe. waan kan hafe qalbiin capxuuf jecha, akkasuma yahuudan takkaa diinni yoo orma mu'minaa biraa ka'ee maqoo baye, ormi mu'minaa ni yaaddaya, duuba maqoo hamtuu hunda, shayxaanatu itti kaasa. Mu'mina yaachisu'uu jecha.

*Haa tayuu shayxaanni, dalagaa isaatin orma mu'minaa waa takka miidhuu hin dandayu, Rabbiitu balaa isarraa isaan tiy-saa takkaa irraa deebisaa,

وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا

*Yoo Rabbiin shayxaanni isaan miidhuu fedhe malee, wanni Rabbiin fedhe hin oolamtuu, khayrii taatuu sharrii taatuu , isaan morkoru'uu jecha.

إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

10} *Warri Rabbitti amane, isumatti haa irkatuu nama biraatii mitii isumaatu nama isatti irkateef gayaa.

وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

*Yaa warra Rabbitti amane.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

*Hoggaa bakka teessanitti, teessuma wali bal'isaa isiniin je'ame, bakka waa baratu'uu taa'an tayuu, bakka zikri'ii tan salaa-taa, tan nyaataa tayuu.

إِذَا قِيلَ لَكُمْ فَفَسِحُوا فِي الْمَجَالِسِ

*Walii bal'isaa, akka namni booda dhufe bakka ta'u argatu, yoo isin waliif bal'ifan,

فَافْسِحُوا

*Rabbiin isiniif bal'isaa teessuma jann-

يَسِّحَ اللَّهُ لَكُمْ

ataa, tan qabri'ii tan addunya'aa tan qiyaarna'aa, walii bal'isuun, oduma hin kaane, wal duraa siquu, ammoo namni booda dhufe, nama dura dhufe, kaasee bakka isaa taa'un kara'aa miti. haa tayuu yoo namni tokko fedhii isaatin nama duraa ka'e, humaan qabu akkasuma yoo abbaan teessumaa nama garii, nama duraa kaasun, kan barbaachisu tayuu arge, kaasuu ni qaba, wanni dhoowwamu, namni tokko nama kaasee ifii bakka isaa taa'uu, nama namatti bal'ise, Rabbiin itti bal'isa, namaa je'anii dhaabbatuu gariin ni didee, gariin ni baqaasise, yookaa geessise, hundinuu ragaa qaba.

*Yoo dalagaa gaari'itti ka'aa je'anii isin yaaman takkaa bakka teessanii ka'aa bakka biraati teessanii isiniin je'ame.

وَإِذَا قِيلَ أَنْشُرُوا

*Hin taa'ina'aa dalaga'atti kaaa takkaa

فَانشُرُوا

adda yaa'aa abbaa manaa faa, hin rakkisina'aa. Duuba kun haala jiru'uu beeku'utti haajama. Namni waan bayne bakka taa'ee hin ka'u, bakka itti nyaachisaniin hin sosso'u, akka waan mana isaa tayee, akka waan warri manaa, bakka inni taa'utti hin haajamneeti itti fakkaata, kun hundinuu wallaalarraayii, waan akkanaatifii, waan birallee guutu'utti baratuun ni barbaadama jiruun addunya'aa aakhira'aa, beekkomsarratti jaaramtii.

*Rabbiin nama isinirraa amane ol fuudha ni guddisa addunya'aafii aakhira'atti, mu'minni waa beekhu, mu'mina waa hin beynerra caala, tanaafjecha Rabbiin akki je'e

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ

*Rabbiin warra waa beekhu darajaa he-

وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

dduu ol fuudha. Addunya'aafii, aakhira'attillee, tanaaf jecha nabi Muhammad nageenyi isarratti haa jiraatuu, akki je'e; guyyaa qiyaama'aa, nama sadiyiitu nama shafa'a, isaan anbiyootafii, ularna'aafii warra karaa Rabbi keessatti du'e {shuhadaa'} ammoo faaydaa addunya'aa, tan beekkomsii qabu namuu ni beeka, duuba waa beeku'uun male'etti dalgaan hin taatuu, beekkomsii karaa dalaga'aatii, baradha'aa dalagaa.

11} *Rabbiin waan isin dalaydan hunda ni beekha , nama dalagaa tolchuufii kaan, kan sawaaba haqa godhatuufii kaan adaan kee-ssa beekaa jabaadha'aa baradha'aa dalagaa

وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿١١﴾

*Yaa warra amane, yoo rasuulan wajji kophaa haasayuu feetan yoo kophaa maqoo bayee isiniin wajji haasawuu feetan
*Odoosaan wajji maqoo hin bane mis-

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ

فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَتِكُمْ صَدَقَةٌ

kii narratti waa sadaqatuu dursaa, wanni Rabbiin sadaqa'atti ajajefnama hundaatu, asaaba isaanirraa kopha'aan bayatee, haasoysiisuu heddommeyse, hanga namni biraa, maal haasawan je'ee yaaddayutti hanga warri maqoo nabi Muhammadiin wajji bayuu heddommeysu, waytii yookaa yaroo, isaan duraa fixe, yookaa balleesse takkatti, dalagaan isaan eeggattu, heddommaat-u'uun wajji, duuba akka namni maqoo isaanin wajji barbaadu xiqqaatuf jecha, namni kophaa isaan haasoysiisuu fedhu, san dura sgadaqaa hiyyeessa fayyadu'uuf, ammallee munaafiqaafii, nama qulqulluu adda baasu'uuf, ammallee nama addunyaa jaalatuufii, nama aakhiraa jaalatu, adda fooyu'uuf, duuba eega sanii, nama xiqqaa malee irraa dhaabbatan, inumaa asaab aliyyi, ana malee namni sgadaqaa tana, baafatee, nabi Muhammad nageenyi isarratti haa jiraatuu moqo'otti dubbifne je'e.

*Odoosaan nabi Muhammad hin dubbifne sgadaqaa baafatuun khayrii isinii qaba, ammallee dili'irraa isin qulqulleessa , takkaayuu isin xahaarsa.

ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرٌ

*Yoo waan sgadaqattan dhabdan takkan argatuu baattan Rabbiin dhiifama isinii godhee, dilii hin qabdani, sgadaqa'aan male'etti nabi haasoysiisuu ni dandeessan.

فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا

12} *Rabbiin kan namaaf araararnu, kan Rahgmata namaaf godhu.

فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

*Si yoo odoosaan Nabi hin dubbifne, sgadaqaa kennattan , ni hiyyornnaa sodaattanii ? Hin sodaattinaa, Rabbiitu rizqii isinii hiraa isin warri qabu saqadhaa.

ءَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَتِكُمْ صَدَقَاتٍ

*Yoo sgadaqaa itti ajajamtan dalaguu baattan, yoo isinitti ulfaate.

فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا

*Rabiin sgadaqaa isinirraa kuffisee ,sgadaqaa malee,dubbisuu isinii baqqaasise, geessisee.

وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ

*Duuba san ifirraa dhiisa'aa salaatafii zakaa jabeessa.

فَأَقِمْوُا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

*Rabbiifii ergamaa isaa dhagayuu jabeessa.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

13} *Rabiin waan isin dalaydan hundi keessa beekaa.

وَاللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

*Si warra orma, Rabbiin itti dallane aanaa

الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ

godhate hin agarree? Warri Rabbiin itti dallane yahuudaadha, namni jaala yookaa aanaa, isaan godhate, orma munaafiqaa, kan afaanin islaamaa gara'aan kaafiraati, kanneen afaanin orma islaamatiin wajji jiran, kan gara'aan yahuuda'aan wajji jiran, kanneen waan nabirraa dhagayan, dhoysa'aan yahuuda'atti odeessan.

* Jarri munaafiqaa sun, isin orma islaaraayii miti.

مَا هُمْ مِنْكُمْ

*Ammallee isaan orma yahuuda'arraayi miti. Isaan kaafira qulqullu'uu miti, mu'mina qulqull'uusii mitii jidduu tan jiran, jidduu isaaniti deddeebi'an,

وَلَا مِنْهُمْ

*Isaan nuti warra amane je'aniiti kijibanii, kijibarratti isiniifkhakhatan.

وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ

14} *Odo wanni isaan je'an kijiba tayuu beekanuu, odoo kijibarratti kakatuu if beekanuu.

وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

*Rabiin orma munaafiqaa saniif azaaba jabaa qopheesse.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا

15} *jarri sun wanni isaan dalagan, waa hammattee waa dilii hamtu'uu sun yahuudaa aanaa godhatanii nuti islaamaje'anii kijibaan , odoo beekanuu kakatu'uu.

إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

*Jarri sun, nuti islaamaje'anii kijibaan

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

kakatuu san gaachene godhatanii , sababaa saniin lubbuu isaanitiifii horii isaanii tiyfatan, maalif ? Odo nuti islaama je'anii kakatuu baatanii, ormi islaamaa isaan fixeeti, horii isaanii duraa fudhataa, maalif munaaf iqoonni

arabaa, akka yahuuda'aafii, nasaara'aatii mitii, yoo kafaran, yakki isaanii ajjeeffamuu, horiin isaanii dhaalamuu, tanaaf nuti islaamaa je'anii kakatan.

*Duuba sababaa saniin orma islaamaa

فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

jahaada godhanii isaan faxanii horii isaanii boojiyu'urraa dhoowwan, takkaa ma'naan isaa : nuti islaama je'aniiti, sanumaan wajji, nama islaa matti seenu'uu deemu, islaamarraa dhoowwan, waan hamtuu islaamarraa itti odeessanii jibbisiisani.

16} *Jara munaafiqaa saniif , azaaba isaan xiqqeessutu, qaphaayee jira.

فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾

*Horiin isaanitiifii, joolen isaanii azaaba Rabbii isaanirraa hin deebiftu.

لَنْ نَغْنِيَّ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا

17} *Isaan warra ibiddaa ,kan zalaalamii keessa taa'an

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

*Guyyaa Rabbiin hunda isaanii qabri'ii kaasee, walitti qabu.sun guyyaa qiyaama'aatii isaan gaafatu'uu jechaa, itti odesse.

يَوْمَ نَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا

*Duuba ormi munaafiqaa sun, akka addunya'arratti isinii kakatanitti aakhirattis Ra-bbiif kakatan, nuti islaama je'anii.

فَيَحْلِفُونَ لَهُ، كَمَا يَحْلِفُونَ لَكَ

*Waan khakhuun isaanii aakhirattis isaan fayyaddu seyan akka addunya'arratti isaan fayyaddee, ajjeechaa orma islaamaa isaanirraa deebiftetti.

وَيَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ

18} *Dhagayaa,ormi munaafiqaa sun dhugumaan kijiba keessa hoonga gayan ,kan akkuma fuula namaa duratti kijibaan kakatanitti, fuula Rabbii waa hunda quba qabuu duratti kijibaan kakatan .

إِلَّا أَنَّهُمْ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿١٨﴾

*Jara san shayxaana, yookaa ibliistu isaanirraatti mooyee.

أَسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

*Rabbi yaadatu isaan dhoowe ,arrabaafii qalbi'ille'een Rabbi hin yaadatan, ammo wanni isaan arrabaan je'an kijiba.

فَأَنسَهُمُ ذِكْرَ اللَّهِ

*Jarri sun cifraa shayxaanatii, gola isaati.

أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ

19} *Dhagayaa ,cifraan shayxaanaa isaan-umaatu bade isaanumaatu khasaaraa guutuu khasaarama, waan lubbuu isaanii jannatarraa hoongessanii, ibidda jahannam geessaniif.

*Warri didaa Rabbiitifii diddaa yookaa khilaafa ergamaa isaatif deemu.

20} *Isaan warra xiqqaate, kan mooyameen wajji isaanirraayi lakkaawaman .warri xiqqaate .kan mooyame kuffaarafii munaafiqaa.

*Rabbiin {lawhgalmahgfuuz} keessatti katabee jira, takkaa mure

*anaafii ergamoonni kiyya kuffaara humnaan takkaa karaa raga haqaatin ni injifanna, ni mooyajee'ee dabarsee jira.

21} *Rabbiin jabaa hin mooyanne .

*Warra Rabbiifii guyyaa qiyaama'aa dhuugo'oomse hin agartu.

*isaanii nama Rabbiifii ergamaa isaa moromu jaalatu,takkaa jaala godhatu hin agartu

*Odo warri diddaa Rabbiitifii, diddaa ergamaa isaatii deemu sun abbootii isaanillee taatee.

*takkaa odoo ilmaan isaanillee tayanii.

*Takkaa adoo abballeeyyan isaanillee tayanii.

*Takkaa odoo gasa isaanillee tayanii.

*Warri warra Rabbiifii rasulatti kafare hin jaalenne sun odoo fira akkaan isaanitti dhiyaatullee tayanii.

*Jara Rabbiin iimaana qalbii isaanii keessatti gad jabeesse .

*Nuura isaatin isaan jabeesse takkaa gargaarsa isaatin takkaa jibriiilin isaan jab-

أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾

كَتَبَ اللَّهُ

لَأَعْلَبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي

إِنَّكَ اللَّهُ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ

أَوْ أَبْنَاءَهُمْ

أَوْ إِخْوَانَهُمْ

أَوْ عَشِيرَتَهُمْ

أُولَئِكَ

كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ

وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ

eesse.

*Jara san aakhira'atti jannata masna'ofii fooqii isaa jala lagootin alii gad yaatu se-ensisa,

*Kan jannata san keessa zalaalii taa'anii qa-nani'an.

*Rabbiin isaanirraa jaalatee jira waan saan dubbii isaa waala hundatti dhagay-aniif jecha.

*isaanis Rabbirraa jaalatani jiran.waan ga-lata guutuu isaanif kanneef jecha.

*Jarri sun cifraa Rabbiiti, kan waan inni isaan itti ajajee dalaganii waan inni irraa dhaawwerraa dhaawwaman.

22} *dhagayaa cifraan Rabbiin isaanum-aatu milkaaya nama biraatii mitii .

وَيَدْخُلُهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

خَالِدِينَ فِيهَا

رَضَى اللَّهُ عَنْهُمْ

وَرَضُوا عَنْهُ

أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ

أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾